

Коваль О. В.,
к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку,
Вінницький національний аграрний університет

ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ АКТИВІВ З ГЕНЕТИЧНО МОДИФІКОВАНИМИ ОРГАНІЗМАМИ

Нарощування темпів виробництва сільськогосподарських культур у різних країнах світу здійснюється шляхом запровадження новітніх біотехнологій, зокрема використання генетично модифікованих рослин. У сучасному світі проблема виробництва генетично модифікованих культур є однією з актуальних і складних для вирішення[1, с. 119].

Назрілі проблеми, викликані значним забруднення навколишнього природного середовища та виснаженням запасів природних ресурсів, вимагають належної організації бухгалтерського обліку зазначених об'єктів з метою формування якісної інформації для управління. Наукові праці різних авторів вирішують досить складну проблему формування та оприлюднення інформації щодо виробництва екологічно чистої продукції в сільськогосподарських підприємствах України. Однак ряд питань щодо сільськогосподарської продукції з ГМО потребує більш поглибленого вивчення.

На сьогодні, серед фахівців так і не склалося одностайної думки щодо позитивних і негативних аспектів застосування генетично модифікованих організмів (ГМО) у рослинництві. Так, беззаперечним є той факт, що першочерговими завданнями створення генетичних модифікацій були отримання високих урожаїв, досягнення стійкості до засухи й холодів тощо[2, с. 18].

Зрозуміло, що використання ГМО при виробництві сільгосппродукції і продуктів харчування має важливе значення у плані продовольчої безпеки, адже, як переконує В. Ю. Уркевич, їх застосування дозволяє підвищити врожайність сільськогосподарських культур[3, с. 38].

Попри це, з приводу застосування ГМО як у наукових, так і періодичних публікаціях переважає думка про існування потенційної загрози здоров'ю людини й генофонду нації в цілому. Наявні ризики щодо використання ГМ-рослин поділяють на 3 категорії – харчові, екологічні й соціально-економічні[4]. Саме тому необхідність забезпечення належного державного контролю за використанням ГМО у процесі здійснення сільськогосподарського виробництва набуває великого значення для України з огляду на унікальні для держави перспективи розвитку аграрної економіки (земельних й людських ресурсів, накопичений досвід землеробства).

Водночас виникає додаткова потреба посиленні обліково-інформаційного забезпечення управління, суспільного контролю за біологічними активами з генетично модифікованими формами (ГМО). Постає необхідність розробки комплексного підходу до побудови системи

бухгалтерського обліку біологічних активів з ГМО, з огляду на підвищення суспільних запитів до облікової інформації в умовах сталого розвитку[5].

Пропонуємо запровадити методику побудови окремого обліку генетично модифікованих біологічних активів, яка буде містити такі складові:

- формування в обліковій політиці, основних положень щодо обліку генетично модифікованих біологічних активів;
- застосування спеціалізованих первинних та зведених документів;
- удосконалення синтетичного та аналітичного обліку (виділення окремих рахунків) для відображення генетично модифікованих біологічних активів;
- доповнення форм бухгалтерської звітності відповідними статтями.

Зазначена методика є одним із шляхів ведення «прозорого» обліку даних активів, що забезпечить правдивою інформацією споживачів про якість продукції на активному ринку. Оскільки найціннішим для людини є її здоров'я, то поділ активів ще при їх вирощуванні на ті, які містять ГМО, та ті, що їх не містять, є досить актуальним. Методика відображає альтернативність та поетапність відображення зміни справедливої вартості біологічних активів у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності.

Належна організація бухгалтерського обліку активів з генетично модифікованими організмами дасть змогу отримувати відповідну інформацію, що, у свою чергу, сприятиме посиленню державного та суспільного контролю за використанням зазначених активів.

Література

1. Коваль О.В. Облік генно-модифікованих біологічних активів. Економіка. Фінанси. Менеджмент. 2018. №4. С. 118-128.
2. Топораш И. Г. Экологические риски ГМО. Хранение и переработка зерна. 2009. № 12. С. 17-18.
3. Уркевич В. Ю. Загальна характеристика правового регулювання продовольчої безпеки. Актуальні проблеми правового забезпечення продовольчої безпеки України. Монографія. Х.: ФОП Шевченко С. О. 2013. С. 37-51.
4. Піддубна Д. С. Правовий захист органічної продукції від генетично модифікованих організмів в Україні: автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. юрид. наук: спец. 12.00.06 – земельне право; аграрне право; екологічне право; природоресурсне право. Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. К. 2015. 20 с.
5. Остапчук О.В. Відображення в обліку біологічних активів з генетично модифікованими організмами. Агроінком. 2010. №7-9. С. 66-70.